

Handläggare
Angelica Bergholtz
angelica.bergholtz@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Beslut om inrättande av interna rapporteringskanaler och förfaranden för rapportering och uppföljning i enlighet med den s.k. visselblåsarlagen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Interna rapporteringskanaler och förfaranden för rapportering och uppföljning, i enlighet med lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, ska inrättas i kommunen och kunna tillämpas i sin helhet senast den 17 juli 2022.
2. Kommunstyrelsen uppdras att, senast den 17 juli 2022, inrätta interna rapporteringskanaler och förfaranden för rapportering och uppföljning, utse oberoende och självständiga personer eller enheter i enlighet med lag om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, samt ansvara för övriga åtaganden enligt nämnda lag.
3. Ärendet ska återrapporteras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige senast den 17 oktober 2022.

Kommunstyrelsens beslut

Under förutsättning att fullmäktige beslutar enligt punkten 2 ovan

1. Uppdra till kommundirektören att inrätta en visselblåsarfunktion i enlighet med den nya visselblåsarlagen senast den 17 juli 2022.
2. Bemyndigas chefen för trygghets- och säkerhetssektionen vid kommunstyrelsens förvaltning att besluta om att utse oberoende och självständiga personer eller enheter.

Sammanfattning

Lag om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, den så kallade visselblåsarlagen, trädde i kraft den 17 december 2021. Lagen innehåller bestämmelser om bland annat skydd mot hindrande åtgärder och repressalier.

Kommunen är också skyldig att inrätta interna rapporteringskanaler och förfaranden för rapportering och uppföljning och att kunna tillämpa dessa fullt ut den 17 juli 2022. I och med att de inre rapporteringskanalerna som ska inrättas är kommunövergripande behöver fullmäktige besluta om var ansvaret ska ligga.

Även oberoende och självständiga personer eller enheter som ska vara behöriga att på verksamhetsutövarens vägnar ta emot rapporter, följa upp och återkoppla ska utses.

Kommunfullmäktige föreslås uppdra åt kommunstyrelsen att inrätta interna rapporteringskanaler och förfaranden för rapportering och uppföljning, utse oberoende och självständiga personer eller enheter samt ansvara för övriga åtaganden enligt nämnda lag.

Kommunstyrelsen föreslås ge motsvarande uppdrag till förvaltningen samt bemyndiga chefen för trygghets- och säkerhetssektionen att besluta om att utse oberoende och självständiga personer eller enheter.

Huddinge kommun har sedan länge haft en etablerad visselblåsarfunktion. I samband med de lagändringar som genomförts under 2021 och 2022 har funktionen utvecklats i enlighet med rådande övergångsbestämmelser i riktning mot den struktur som föreslås.

Ärendet ska återrapporteras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige senast den 17 oktober 2022.

Beskrivning av ärendet

Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, den så kallade visselblåsarlagen, trädde i kraft den 17 december 2021 och gäller inom all privat och offentlig verksamhet.

Den nya lagen ersätter lag om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden. Av lagen framgår att en verksamhetsutövare som vid ingången av kalenderåret hade 50 eller fler arbetstagare berörs.

Den nya lagen innehåller:

- bestämmelser om bland annat skydd mot hindrande åtgärder och repressalier och om ansvarsfrihet för åsidosättande av tystnadsplikt.
- bestämmelser om skyldighet att inrätta rapporteringskanaler samt behandling av personuppgifter och sekretess.
- övergångsbestämmelserna om att tillämpas för första gången den 17 juli 2022 för kommunala verksamhetsutövare.

I och med att de inre rapporteringskanalerna som ska inrättas är kommunövergripande behöver fullmäktige besluta om var ansvaret ska ligga.

Förhandling och sanktioner

Inrättande av interna rapporteringskanaler och förfaranden för rapportering och uppföljning är en sådan viktig förändring av verksamheten att arbetsgivaren på

eget initiativ ska förhandla med kollektivavtalsbundna arbetstagarorganisationer enligt lag om medbestämmande i arbetslivet.

Ett uteblivet inrättande av interna rapporteringskanaler kan föranleda tillsynsmyndighet, Arbetsmiljöverket, att ingripa med ett föreläggande som kan förenas med vite eller föranleda skadestånd.

Oberoende och självständiga personer eller enheter

Verksamhetsutövare ska utse oberoende och självständiga personer eller enheter som ska vara behöriga att på verksamhetsutövarens vägnar ta emot rapporter och ha kontakt med rapporterande personer samt följa upp och återkoppla.

Olika personer eller enheter kan utses för olika delar av hanteringen och uppföljningen.

Bara fysiska personer kan utses som behöriga personer och får antingen vara anställda hos verksamhetsutövaren eller hos någon som har anlåtats för att hantera rapporteringskanalerna och förfarandet.

En enhet kan däremot vara en organisatorisk enhet hos verksamhetsutövaren eller en utomstående juridisk person. De interna rapporteringskanalerna och förfarandena för rapportering och uppföljning kan därmed helt eller delvis hanteras av någon utomstående som verksamhetsutövaren anlitat.

Visselblåsarfunktionen i Huddinge kommun

På kommunens intranät, Insidan, finns tydliga anvisningar om hur medarbetare kan larma om missförhållanden och visselblåsning samt beskrivning om vad lagen stipulerar. Det finns redogörelse för att medarbetare skyddas mot repressalier vid larm om allvarliga missförhållanden. Kommunens medarbetare kan larma om missförhållanden genom vanligt brev till kommunens officiella brevlåda och per e-post.

En utformning av visselblåsarorganisation, inklusive processbeskrivning, har tagits fram. Organisationen och dess process rymmer mottagande och kvalificerande av anmälningar, samt utredningsfunktioner och samordning av alla visselblåsärenden. Detta ger kommunen förutsättningar att leva upp till den nya lagens krav på oberoende och självständig visselblåsarfunktion.

Förutom att etablera den tilltänkta organisationen behöver kommunen även genomföra utbildningsinsatser och ha regler för hur den ska undvika situationer som leder till visselblås.

Organisatoriskt ligger ansvaret idag för visselblåsandet på kommunstyrelsens förvaltning.

Förvaltningens synpunkter

Huddinge kommun har sedan länge haft en etablerad visselblåsarfunktion. I samband med de lagändringar som genomförts under 2021 och 2022 har funktionen utvecklats i enlighet med rådande övergångsbestämmelser i riktning mot de nya lagkraven, som bland annat kräver utpekande av ansvar.

Mot bakgrund av den nya lagstiftningen föreslås kommunfullmäktige uppdra åt kommunstyrelsen att senast den 17 juli 2022 inrätta interna rapporteringskanaler och förfaranden för rapportering och uppföljning och utse oberoende och självständiga personer eller enheter samt ansvara för övriga åtaganden.

Kommunstyrelsen föreslås ge motsvarande uppdrag till förvaltningen samt bemyndiga chefen för trygghets- och säkerhetssektionen att besluta om att utse oberoende och självständiga personer eller enheter.

Ärendet ska återrapporteras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige senast den 17 oktober 2022.

Förslaget till beslut bedöms ha positiva effekter ur hållbarhets- och barnperspektiv genom ökade möjligheter till att uppmärksamma missförhållanden.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Kommunstyrelsen är den kommunala nämnd som ansvarar för åtaganden enligt lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

Inrättande av interna rapporteringskanaler och förfaranden för rapportering och uppföljning hanteras inom ramen för kommunstyrelsens befintliga budget.

Camilla Broo
Kommundirektör

Patrik Forshage
Biträdande kommundirektör

Beslutet ska skickas till

Samtliga nämnder
Huge Bostäder AB
Huddinge Samhällsfastigheter AB